

10.12.2020

20.10.2020 Koulutuksessa esitetyt kysymykset ja vastaukset

Ostopalveluvaltuutus

1. Onko tulossa esitystä myös sosiaalihuollon rekisterinkäyttöoikeudesta?

Tätä toiminnallisuutta käsitellään sosiaalihuollon puolen toimintatapakoulutuksissa (vastaavia tilaisuuksia kuin tämä). [Tiedot koulutuksista](#) löytyvät kanta.fi sivustolta. Kannattaa laittaa tilaukseen [Kanta-palvelujen uutiskirje](#), näissä vinkataan mm. tulevista koulutuksista.

Vanhojen potilastietojen arkistointi

2. Vanhojen tietojen arkistoinnin käyttöönottojen alhainen määrä yksityisellä puolella on erittäin yllättävä tieto, koska palvelun käyttö "tietojärjestelmien vanhentumisen" (ja/tai toimintansa lopettaneiden tahojen) ongelman ratkaisemiseen tuntuisi sangen järkevältä. Onko tietoa/veikkausta ilmiön syistä?

Tarkkaa tietoa yksityisten organisaatioiden osalta ei ole. DigiFinlandin tekemän selvityksen pohjalta ja käytännön työn havainto on se, että vanhojen potilastietojen arkistoinnissa tietojen poiminta ja muuttaminen arkistoon hyväksyttävään muotoon on hidas ja työläs sekä kallis projekti. Yksi estävä/hidastava tekijä on myös se, että vanhojen potilastietojen arkistoon ei voida siirtää hallinnollisia tietoja, jolloin organisaation koko ongelma ei ratkea, kun halutaan ajaa alas vanhoja potilastietojärjestelmiä.

Kansaneläkelaitos hoitaa terveydenhuollon palvelujen antajien lukuun potilasasiakirjojen säilytystä ja käyttöä varten olevaa arkistointipalvelua. Kun vanhat tiedot on arkistoitu Potilastiedon arkistoon, voidaan ne sen jälkeen poistaa lähdejärjestelmästä ja säilyttää ainoastaan sähköisessä muodossa. Rekisterinpitäjä on kuitenkin vastuussa vanhoista potilastiedoista kuten muistakin arkistoimistaan asiakirjoista.

3. Terveydenhuollon järjestelmissä on sisällä sosiaalihuollon tietoa, joten ihan sitä ei varmaan voida ohittaa.

Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tiedot tulee poimia erikseen ja siirtää erillisiin arkistoihin. Sosiaalihuollon vanhojen tietojen arkistoon ei voi siirtää sosiaalihuollossa syntyvää potilastietoa.

10.12.2020

4. Sosiaalihuollon puolella ei ymmärtääkseni sinänsä suoraan edes ole vastaavaa erillistä "vanha asiakastieto" -käsitettä. On vain vaiheen 1 liittyminen ja siihen sisältyvät asiakirjat.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon voidaan tallentaa sekä ennen liittymistä, että sen jälkeen syntyneitä asiakastietoja. Näistä käytetään käsitteitä "vanha asiakasasiakirja" ja "1. vaiheen asiakasasiakirja". Nämä 1. vaiheen aikana tallennetut asiakastiedot eivät tule missään vaiheessa Omakantaan kansalaisen katseltavaksi. Vanha asiakastieto tarkoittaa sellaisia sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja, jotka on laadittu ennen kuin palvelunjärjestäjä on ottanut käyttöönsä Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston eli aloittanut arkistoimaan ensimmäisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirjoja reaaliaikaisesti Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. Ja erona potilastiedon arkistoon on se, että nämä ennen liittymistä syntyneet asiakastiedot tallennetaan Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon samalla tavalla rajapinnan kautta, kuin online-tietokin.

5. Koulutuksessa mainittiin potilasasiakirja-asetuksen uudistaminen ja dioilla on maininta Tietojen ensiökäytön ja toisiökäytön säilytysajat puuttuvat, sähköinen potilastieto on toistaiseksi säilytettävää. Nykyisen potilasasiakirja-asetuksen säilytysaikaliite lienee kuitenkin edelleen voimassa ja siinä olevia säilytysaikoja sovelletaan sekä paperisiin että sähköisiin aineistoihin niin kauan kunnes ko. liite kumotaan uudella potilasasiakirja-asetuksen mukaisella säilytysaikaliitteellä? Meillä tuota em. säilytysaikaliitettä noudatetaan sekä paperisten että sähköisten potilasasiakirja-aineistojen säilyttämisessä. Terveystieteiden erityislainsäädännöstä olemme toki huomioineet asetusta täydentävät säilytysajat.

Kiitos huomiosta, esitysmateriaali tarkennetaan. [Laki säätää toisiökäytöstä](#) ja siihen liittyvistä menettelytavoista ml. luvitus tiedonhyödyntämissuunnitelman mukaisesti, johon kuuluu tietojen säilytys ja hävittäminen. Arkistolaitoksen päätös, että sähköinen potilastieto on toistaiseksi säilytettävää, koskee Kelan Kanta-palveluiden ylläpitämää vanhojen potilastietojen arkistoa.

6. Tällä hetkellä kaikkia vanhoja potilastietoja säilytetään Potilastiedon arkistossa pysyvästi. Huomioidaanko arvonmäärityksessä EU:n tietosuoja-asetuksen mukainen henkilötietojen minimointiperiaate, jotta suuria määriä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja ei säilytetä tarpeettomasti ja Kanta-arkistossakin tulisi käyttöön rajoitetut säilytysajat suurimman asiakirjamassan osalta?

10.12.2020

Arvonmäärittäminen on Kansallisarkiston vetämä ja ohjaama työkokonaisuus, johon on osallistunut asiantuntijoita eri organisaatioista. Tämä asia on viety myös kansallisten toimijoiden (STM, THL, Kela, Kansallisarkisto) tammikuun lopussa olevaan kokoukseen asialistalle. Tarkennetaan vastausta sen jälkeen.

Suun terveydenhuolto

7. Onko toimenpidekoodin näkymisessä eroja varsinaisen suun terveydenhuollon ja yleisen potilastietojärjestelmän (jolla tietenkään ei tehdä kirjauksia) välillä? Potilaskertomus varmaankin sisältää jotain tietoja tehdystä toimenpiteestä?

Suun terveydenhuollon rakenteisten tietojen kirjaamista varten potilastietojärjestelmissä on erillinen kirjaamisalusta, jota kautta kirjattu sisältö kirjataan ja näytetään suun terveydenhuollon jatkuvan sairaskertomuksen SUU-näkymällä (Hammas-, suu- ja leukasairaudet) kansallisten otsikoiden alla. Potilaskertomuksessa näkyvät toimenpidekoodit, diagnoosit, indeksit ja vapaat tekstit. Lisäksi käytössä on suun terveydenhuollon rakenteisten tietojen HAM näkymä, jossa näytetään status- ja nykytilatiedot. Näiden lisäksi käytetään erikoisalasta riippumattomia yleisiä näkymiä (henkilötietonäkymä, PAL-näkymä, LÄH-näkymä) ja palvelukohtaisia PAL- ja LAB näkymiä.

Muissa kuin suun terveydenhuollon tietojärjestelmissä ei ole HAM -näköä, joten graafisen statuksen sisältöä ei muut tietojärjestelmät pysty näyttämään. SUU-näkymä kirjausalustana on kaikissa tietojärjestelmissä. Kanta haulla tietoja haettaessa näkyy SUU -näköä kirjatut tiedot. Itse voi kirjata suun th:n toimenpiteitä vain mikäli järjestelmään on haettu Koodistopalvelusta Suun terveydenhuollon toimenpideluokitus.

Jos HML kirjatessaan on käyttänyt SUU-näköä, näkyy mm. toimenpidekirjaukset muuallakin kuin hammashoidossa. Kantahaku näyttää kirjaukset tekstimuotoisena SUU -näköä kirjausten mukaisesti. Tietojärjestelmän katselin määrittelee näyttömuotoisen tekstin ulkoasun.

10.12.2020